

Σημαντικοί σταθμοί στην ιστορία του Γ΄ Δημοτικού Λεμεσού

1923: Ίδρυση της Γ΄ Αστικής Σχολής και στέγασή της στο σπίτι του Παναγή Πελενδρίδη στην τότε οδό Βικτωρίας (σήμερα οδός Ειρήνης - εστιατόριο Αλιάδα), το οποίο ενοικιάστηκε από τη Σχολική Εφορεία για τον σκοπό αυτό. Η σχολή ήταν αρχικά τριτάξιο Αρρεναγωγείο. Πρώτος διευθυντής ήταν ο Χρ. Αποστολίδης και δάσκαλοι οι Γ. Αραούζος και Μ. Σιακαλλής. Αρκετοί από τους μαθητές ήταν προσφυγόπουλα από την Μικρά Ασία.

Φ1: Οικία Π. Πελενδρίδη

Τὸ Δημοβόλιον ἐνέγκρινε τοὺς δι-
ρισμοὺς τῶν κατωτέρω διδασκάλων
καὶ διδασκαλισσῶν διὰ τὸ Σχολεῖο
τῆς πόλεώς μας.

ΠΡΩΤΗ ΑΣΤΙΚΗ

Ἄριστ. Πελαβίτης, διευθυντής, Πα-
ρσοκ. Ξωάννου, Μ. Φρακοφίνος, Γ.
Καριεττής, Γ. Νικολαΐδης, Α. Ποταμί-
της καὶ Ἰω. Χριστοδουλίδης, παιδονόμος

ΔΕΥΤΕΡΑ ΑΣΤΙΚΗ

Σ. Μιριανθέπουλος, διευθυντής, Β.
Τελεβίνος, Μ. Σιτσανόπουλος Δ. Σα-
βεριάδης, Κ. Κουμίδης, Κ. Πατινίδης
καὶ Κ. Πατινίδης, παιδονόμος.

ΤΡΙΤΗ ΑΣΤΙΚΗ

Χρ. Ἀποστολίδης, διευθυντής, Γ. Ἀ-
ραούζος, Μ. Σιακαλλής.

Φυλλάδα «Από βδομάδα σε βδομάδα», 1923

1925: Η σχολή γίνεται σταδιακά εξατάξια και για τις ανάγκες της ενοικιάζεται το σπίτι του Σωτήρη Κοντόπουλου στη συμβολή των οδών Ναβαρίνου και Αργυρού Δρουσιώτη. Σήμερα η οικία είναι ιδιοκτησία της οικογένειας Χατζηγιάννου και εκεί στεγάζεται το ίδρυμα CYMEPA.

Φ 2: Οικία Σ. Κοντόπουλου

1931: Αρχίζουν οι εργασίες για κτίσιμο οικήματος που θα στεγάσει τη σχολή. Το κτήριο ήταν έργο του Γερμανοεβραίου αρχιτέκτονα Β. Gunzburg, ο οποίος σχεδίασε το θέατρο Ριάλτο και το Δημοτικό Μέγαρο της πόλης. Η πραγμάτωσή του έγινε χάριν κληροδοτήματος του Δημοσθένη Μιτσά και δανείου που συνήψε η Σχολική Εφορεία. Η Σχολική Εφορεία, ως

αναγνώριση της προσφοράς του Δημοσθένη Μιτσή, έδωσε το όνομά του στην οδό μπροστά από το σχολείο.

1933: Οι εργασίες αποπερατώνονται και η Σχολή στεγάζεται στο νέο κτήριο

Φ 3: Γ' Αστική Σχολή – Αρρεναγωγείο

Φ 4: Ευεργέτης, Δημοσθένης Μιτσής

1936: Ανέγερση παράπλευρου κτηρίου για μαθητικό συσσίτιο. Το συσσίτιο ήταν απαραίτητο λόγω της άθλιας οικονομικής κατάστασης των πλείστων μαθητών. Αρκετά από τα έσοδα προέρχονταν από δωρεές.

ΜΑΘ. ΣΥΣΣΙΤΙΟΝ.
 'Ο Κος Γεωργ. Βανέζης προσέ-
 φερει υπέρ του Μαθ. Συσσιτίου
 Λ. 3-0-0 εις μνήμην του μακ. 'Η-
 λία Μενεβίση.
 'Επίσης εις μνήμην 'Αννης Ε.
 Θεοδοσίου προσέφεραν υπέρ του
 Μαθ. Συσσιτίου ανά Λ. 1-0-0 οί
 κ. κ. Γεώργιος Γαλανίδης και
 'Αντώνιος Γαλανίδης

Εφημερίδα «Αλήθεια», 7/9/22

ΜΑΘΗΤΙΚΟΝ ΣΥΣΣΙΤΙΟΝ

'Απολογισμός χρήσεως 1923—1924

ΕΣΟΔΑ		
'Υπόλοιπον προηγούμενης χρήσεως	Λ.	68. 2. 4
Συνδρομηται		154.18. 0
Δωρηται		73.10. 7
Παραστάσεις		3.18. 0
	Λ.	300. 4. 3
ΕΞΟΔΑ		
Δαπάναι 170 γευμάτων	Λ.	142. 4. 3
'Επιπλο		2.12. 1
Γενικά έξοδα		19. 8. 1
Χρεώσται		72.18. 0
Μειρητά εις Ταμείον		68. 6. 7
	Λ.	300. 4. 3

Λεμεσός 22)10)924.
 'Ο Λογιστής
Γ. Κ. ΝΙΚΟΛΑΪΔΗΣ

'Η Ταμίας
ΕΛΕΝΗ ΘΡ. ΑΥΤΟΝΟΜΟΥ

Εφημερίδα «Αλήθεια» 24/10/24

1938: Κτίζεται Ανατολικά της σχολής το Γ' Παρθεναγωγείο Λεμεσού. Αυτό έγινε κατορθωτό με δάνειο της Σχολικής Εφορείας και δωρεά του Τιμόθεου Χριστοφίδη από το Πέρα Πέδι. Το ίδιο διάστημα κτίζεται με δωρεά του ιδίου και ξεχωριστό οίκημα για το συσσίτιο των κοριτσιών. Τα

δύο σχολεία χωρίζει ψηλός μαντρότοιχος για να εμποδίζεται η συναναστροφή αγοριών και κοριτσιών.

Φ5: Μαθήτριες και δασκάλες στην είσοδο του Γ΄ Παρθηναγωγείου

ΤΡΙΤΟΝ ΠΑΡΘΕΝΑΓΩΓΕΙΟΝ ΛΕΜΕΣΟΥ
 Αριθ. Μητρώου _____ ΣΧΟΛΙΚΟΝ ΕΤΟΣ 19 -19
ΑΠΟΛΥΤΗΡΙΟΝ
 Ἡ μαθήτρια _____ γεννηθεῖσα ἐν _____ τῆ
 πατρὸς _____ διακούσασα πάντα τὰ ἐν τῇ ἑκτητῇ τάξει διδασθέντα μαθήματα
 καὶ κατὰ τὸ τέλος τοῦ Σχολικοῦ ἔτους ἐξετασθεῖσα, ἐκρίθη ἀξία τοῦ Γενικοῦ βαθμοῦ
 Διαγωγῆν δὲ ἐν τῷ σχολείῳ ἐπεδείξασα _____

ΒΑΘΜΟΛΟΓΙΑ ΕΚΑΣΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ			
ΜΑΘΗΜΑΤΑ	ΒΑΘΜΟΙ ἐλευθέρου καὶ δεξιότητος	ΜΑΘΗΜΑΤΑ	ΒΑΘΜΟΙ ἀσκήσεως καὶ ἐπιτηδεύσεως
Θρησκευτικά		Πατριστασιακὰ ἔργα	
Ἑλληνικά		Ἰστορία	
Μαθηματικά		Χρηματολογία	
Ἀγγλικά		Ἐργασίον	
Ἱστορία		Ὀμοίω	
Γραμματική		Γυμναστικά	
Ἐπιτήδευσ. ἀσκήσεως			

Ἐν Λεμεσῷ τῆς _____ 19 _____
 Η ΔΙΕΥΘΥΝΤΡΙΑ Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΕΦΟΡΕΙΑΣ ΑΙ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΣΣΑΙ

Φ6: Απολυτήριο Γ΄ Παρθηναγωγείου

1939- 1945: Το σχολείο επιτάσσεται από τους Άγγλους, λόγω των αναγκών που προέκυψαν από τον Β΄ Παγκόσμιο Πόλεμο. Οι μαθητές μετεγγράφονται στην Α΄ Αστική Σχολή και στο Α΄ Παρθηναγωγείο.

1946: Το σχολείο επαναλειτουργεί.

Φ7: Τα δύο κτήρια

1959: Το σχολείο ξανακλείνει εξαιτίας του φόβου ταραχών με τους Τούρκους, η γειτονιά των οποίων βρισκόταν πολύ κοντά στο σχολείο. Οι μαθητές μοιράζονται στο Α΄ Δημοτικό και στο Αθηναΐδειο.

1968: Το σχολείο γίνεται ενιαίο, με το γκρέμισμα του ενδιάμεσου πέτρινου τοίχου. Στο κτήριο του Παρθηναγωγείου στεγάζονται οι Α΄, Β΄, Γ΄ τάξεις, δηλαδή το «Κατώτερο» και στο παλαιότερο κτήριο του Αρρεναγωγείου οι Δ΄, Ε΄, Στ΄ τάξεις, δηλαδή το «Ανώτερο».

1974: Λόγω της εγγύτητας του σχολείου με την τούρκικη συνοικία, πολλά εκτοπισμένα παιδιά που διαμένουν προσωρινά σε τουρκοκυπριακές περιουσίες, εγγράφονται και φοιτούν στο σχολείο.

1983: Μετά από εισήγηση του Συνδέσμου Γονέων, το κτήριο που παλαιότερα στέγαζε το Αρρεναγwγείο γκρεμίζεται για να κτιστεί ένα καινούργιο σχολείο, που να εξυπηρετεί τις σύγχρονες ανάγκες των παιδιών. Έτσι τα παιδιά του Ανώτερου κύκλου μεταφέρονται για δύο χρόνια στο Α΄ Δημοτικό Λεμεσού.

Φ 8: Κατεδάφιση Αρρεναγwγείου

1985: Εγκαινιάζεται το νέο κτήριο, όπου φοιτούν όλα τα παιδιά και των δυο κύκλων. Είναι αυτό το κτήριο που χρησιμοποιείται μέχρι σήμερα.

Φ9:Είσοδος Γ΄ Δημοτικού Λεμεσού

Φ10:Μέρος της αυλής και στο βάθος το Γ΄ Νηπιαγwγείο

Μέρος της αυλής παραχωρήθηκε για να κτιστεί το Γ΄ Νηπιαγwγείο, όπως και το κλειστό γυμναστήριο που χρησιμοποιείται σήμερα από την Α΄ Τεχνική Σχολή.

Στο κτήριο του παλαιού Παρθεναγwγείου φιλοξενήθηκε για αρκετά χρόνια το Παράρτημα του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου, όπου γίνονταν πολλά συνέδρια και σεμινάρια για την επιμόρφωση των εκπαιδευτικών όλων των βαθμίδων.

2013: Το κτήριο του Παρθεναγwγείου και ο χώρος στάθμευσης του σχολείου παραχωρείται στο Κέντρο Γλωσσών του ΤΕ.ΠΑ.Κ.. Προσωπικό, γονείς και μαθητές του σχολείου διαμαρτύρονται για πιθανή απόφαση τερματισμού της λειτουργίας του σχολείου.

2019: Το Κέντρο Γλωσσών μεταφέρεται και το παλαιό κτήριο χρησιμοποιείται και πάλι από τους μαθητές του σχολείου.

2023: Το Γ΄ Δημοτικό Λεμεσού συμπληρώνει 100 χρόνια ζωής! Επιβίωσε μέσα από πολλές αντιξοότητες, συνεχίζοντας να προσφέρει στην τοπική κοινωνία. Η ιστορία του είναι άρρηκτα συνδεδεμένη με την ιστορία της πατρίδας μας. Σ' αυτό φοίτησαν γενιές Λεμεσιανών, προσφύγων ή παιδιά οικονομικών μεταναστών χωρίς διακρίσεις. Απόφοιτοί του διαπρέπουν σε διάφορους τομείς τόσο στην Κύπρο, όσο και στο εξωτερικό.

100 χρόνια ζωής - 100 χρόνια προσφοράς - Η πορεία συνεχίζεται...

Πηγές:

Σχολικό Μητρώο 1923-1931

<https://www.facebook.com/groups/102286049937077>

<https://www.slideshare.net/marinanicolaidou37/ss-31488483>

<https://www.slideshare.net/marinanicolaidou37/ss-31489857>

<http://www.syntonistiko.com/pdfs/newsletters/90.pdf>

Φωτογραφίες:

1. <https://allaboutlimassol.com/maratheytogetonia-o-dromos-tis-lemesoy-opoy-stamatise-o-xronos> - 25/1/23 (Φωτογραφία από το βιβλίο του Τάσου Ανδρέου «Λεμεσός, Αναδρομή μνήμης»)

2. <https://www.cyprusalive.com/el/diakirixi-ethelontikis-desmefsis-gia-ti-diasosi-ton-thalasson-> 25/1/23

3. <https://www.facebook.com/groups/102286049937077> -25/1/2023

4. <http://gym-lemithou-lem.schools.ac.cy/index.php?id=mitsis> – 25/1/2023

7: Παττίχειο Ιστορικό Αρχείο

8. <https://www.facebook.com/groups/102286049937077> – 25/1/2023

5, 6, 9, 10: Αρχείο σχολείου